

31. HADİS

İSLAM'IN ŞARTLARI

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ»

Hadisin Türkçesi

İbni Ömer radiyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“İslam beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Hz. Muhammed’in Allah’ın Resulü olduğuna şahitlik etmek. Namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah’ın evi Kâbe’yi hacctmek ve Ramazan orucunu tutmak.”³¹

Açıklamalar

İslam’ın şartları dediğimiz temel esaslarını ifade eden bu hadis, Kur’an-ı Kerim’in konuyla ilgili ayetlerinin bir özü niteliğindedir. Peygamber Efendimizin iman değil de İslam kelimesini kullanmış olması, önemlidir.

İslam; inanılan dinin, hayat dediğimiz yaşama alanının, uygulamanın, inanca uygun biçimde dışa yansıyan ve görünen kısmıdır. Biz bunu genel anlamda ibadet, yani Allah’a karşı kulluk vazifelerini yerine getirme diye

31 Riyâzü’s-Sâlihîn, Hadis No: 1077 (Buhârî, İmân 1, 2, Tefsîru sûre(2) 30; Müslim, İmân 19–22. Ayrica bk. Tirmizî, İmân 3; Nesâî, İmân 13)

Açıklamalar

adlandırırız. Kişiler hakkında inançlarıyla ilgili hüküm de buna göre verilir. Çünkü imanın ortaya çıkışı, dışa yansıyan yönü İslam'dır.

İslam ile iman çoğu kere eş anlamlı iki kavram gibi kabul edilip kullanılsa da, âlimlerimiz, aralarında temelde fark olduğunu belirtirler. İman kalbî bir amel olup, sözle ifade ettiğimiz kelime-i şehâdet onun ibadet kısmıdır. İbadet ya sözlü ya sözsüz olur. İbadetin sözlü olanı sadece kelime-i şehâdetir. Sözsüz olan ibadet ise ya terk etmek suretiyle ya da fiille yapılır. Terk etmekle yapılan ibadet oruçtur. Çünkü oruç, yemeyi içmeyi, cinsî münasebeti terk etmeyi gerektirir. Fiilî ibadet ya bedenle, ya malla veya her ikisiyle birlikte yapılır. Namaz bedenle, zekât malla, hac ise hem beden hem malla yapılan ibadetlerdir.

İşte hadisimiz bütün bu ibadetleri kapsayıcı bir özellik taşır. Çünkü İslam bunların hepsini içine alır. Fakat İslam'ın bunlardan ibaret olduğu söylenemez. Bunlar, büyük bir binanın üzerinde durduğu, onu ayakta tutan beş ana sütun olarak kabul edilebilir. Ama bina sadece o sütunlardan ibaret olmayıp, daha pek çok bölümü vardır. Onların önemsiz olduğu iddia edilemez.

İman, namaz, zekât, oruç ve hac konuları, dilimizde ilmihal bilgileri dediğimiz, her Müslüman ferдин bilip uygulamakla yükümlü olduğu ve bilgisizliğin affedilmediği alanlardır. Onun için her Müslüman fert, kendisine farz-ı ayın olan bu bilgileri öğrenmek zorundadır.

Bu hadise bakarak, beş esastan birini terk edenin Müslüman olmayacağı sonucu çıkarılamaz. Şu kadar var ki bunlardan birini inkâr eden veya terk etmeyi helal sayan kimse mümin ve Müslüman kabul edilmez. İnkâr etmeyerek veya helal saymayarak yerine getirmeyen büyük günah işlemiş olur.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İslam'ın şartlarından herhangi birini inkâr eden kimse mümin sayılmaz.
2. İslam'ın şartlarından birini inkâr etmeyerek ve terkini helal saymayarak yerine getirmeyen büyük günah işlemiş olur.
3. Hadiste sayılan beş esas İslam'ın ana esasları olup, İslam sadece bunlardan ibaret değildir.